

Broj: 03-02-1389/2023
Sarajevo, 06.03.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gđa. Mirjana Marinković - Lepić, predsjedateljica

- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi s čl. 191. i 192. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 186. i 187. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), **radi razmatranja i usvajanja po žurnom postupku, dostavljam Vam PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 29. sjednici, održanoj 06.03.2024. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Privitak u printanoj i elektronskoj formi (CD):
- Prijedlog zakona na hrvatskom jeziku,
- Članci zakona koji se brišu ili dopunjavaju,
- Obrazac 2,
- Obrazac IFP – NE,
- Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju
(„Službene novine Federacije BiH“, br. 13/18, 90/21 i 19/22) (CD)

Co: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
gosp. Adnan Delić, ministar

Co: predmet

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

PRIJEDLOG

ZAKON
O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

Sarajevo, ožujak 2024. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO ŽURNOM POSTUPKU

Odredbama članka 191. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24), odnosno članka 186. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), propisana je mogućnost donošenja zakona po žurnom postupku u slučaju kada se zakonom uređuju odnosi i pitanja za čije uređivanje postoji neodložna potreba i čije bi donošenje u redovnom postupku moglo izazvati štetne posljedice za Federaciju BiH.

S tim u vezi, napominjemo da je Ustavni sud Federacije BiH, donio Presudu broj: U-13/22 od 09.05.2023. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 42/23), kojom je članak 9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 19/22), proglašen neustavnim. Radi se o članku kojim je dopunjen članak 116. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, a kojim je propisana obustava isplate mirovine u slučaju sticanja statusa osiguranika u obveznom osiguranju. Naime, korisniku mirovine koji sukladno ovom zakonu stekne status osiguranika u obveznom osiguranju, izuzev osiguranika iz članka 12. tač. c), d), e) i f) ovog zakona, isplata mirovine se obustavlja, a najduže do navršenja 40 godina staža osiguranja, odnosno 65 godina života.

Nadalje, Zaključkom Vlade Federacije BiH, V. broj: 1667/2023 od 15.11.2023. godine, između ostalog, zadužena su federalna ministarstva da Vladi Federacije BiH dostave prednacrt/nacrt zakona kojim će se osigurati izvršenje odluka Evropskog suda za ljudska prava, Ustavnog suda BiH i Ustavnog suda Federacije BiH.

Imajući u vidu navedeno, smatramo da su ispunjeni uvjeti i predlažemo da se Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju razmatra po žurnom postupku.

ZAKON
O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

Članak 1.

U Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 13/18, 90/21 i 19/22), u članku 89. u nazivu članka iza riječi „obiteljsku“ dodaju se riječi: „i invalidsku“.

Iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2) koji glasi:

„(2) Pravo na invalidsku mirovinu obezbjeđuje se korisniku koji nije u obveznom osiguranju.“

Članak 2.

Članak 116. briše se.

Članak 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O b r a z l o ž e n j e

Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju

I - USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovog Zakona nalazi se u odredbama članka III.2.e), III.3.(3) i članka III.4.j) Ustava Federacije, prema kojima su federalna vlast i kantoni nadležni za oblast socijalne politike. Federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču ove nadležnosti, a kantoni su posebno nadležni za provođenje socijalne politike i uspostavu službi socijalne zaštite.

Prema odredbama članka IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije, Parlament Federacije nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

Sukladno članku 27. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Pročišćeni tekst - („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), Nacrt zakona o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, dostavljen je Federalnom ministarstvu financija/finansija, Federalnom ministarstvu pravde i Uredu Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije, radi davanja mišljenja.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlog za donošenje Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju je Presuda Ustavnog suda Federacije BiH broj: U-13/22 od 09.05.2023. godine, kojom je članak 9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“ broj: 19/22), proglašen neustavnim.

Nadalje, Zaključkom Vlade Federacije BiH, V. broj: 1667/2023 od 15.11.2023. godine, između ostalog, zadužena su federalna ministarstva da Vladi Federacije BiH dostave prednacrt/nacrt zakona kojim će se osigurati izvršenje odluka Evropskog suda za ljudska prava, Ustavnog suda BiH i Ustavnog suda Federacije BiH.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Člankom 1. izvršena je dopuna članka 89. Zakona na način da je dopunjen naziv članka riječima „i invalidsku“, te dodan stavak (2) kojim je propisano da se pravo na invalidsku mirovinu obezbjeđuje korisniku koji nije u obveznom osiguranju.

Naime, brisanjem članka 116. Zakona korisnicima invalidskih mirovina omogućeno je sticanje statusa osiguranika u obveznom osiguranju bez obustave isplate mirovine, a što je u potpunosti suprotno temeljima na kojima je postavljen sistem mirovinskog i invalidskog osiguranja u Federaciji BiH.

Pravo na invalidsku mirovinu stiče osiguranik kod kojeg je utvrđena I kategorija invalidnosti, odnosno kod kojeg postoji **potpuni gubitak radne sposobnosti**. Prema Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju gubitak radne sposobnosti (I kategorija invalidnosti) postoji kada se utvrdi da osiguranik u obveznom osiguranju trajno nije sposoban za rad na radnom mjestu odnosno poslu koji je obavljao na dan ocjene radne sposobnosti ili koje je obavljao prije prestanka

osiguranja, kao ni za drugo radno mjesto odnosno posao koji odgovara njegovoj stručnoj spremi odnosno radnoj sposobnosti stečenoj radom niti se prekvalifikacijom ili dokvalifikacijom može osposobiti za druge poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi odnosno radnoj sposobnosti stečenoj radom. Znači potpuni gubitak radne sposobnosti i, s tim u vezi, ostvarivanje prava na invalidsku mirovinu, te istovremeno sticanje statusa osiguranika u obveznom osiguranju su dijametralno suprotne situacije i jedna isključuje drugu. Osiguranik je sposoban za rad ili nije. Omogućavanje korisniku invalidske mirovine sticanje statusa osiguranika u obveznom osiguranju ne samo da je u suprotnosti sa navedenim, nego bi stvorilo prostor za zloupotrebe i neminovno dovelo do povećanja udjela invalidskih mirovina u mirovinskom sustavu u Federaciji BiH.

Predloženom dopunom zakonodavac štiti temelje na kojima je postavljen sustav mirovinskog i invalidskog osiguranja u Federaciji BiH, a u konačnici i proračun Federacije BiH.

Člankom 2. brisan je članak 116. Naime, Presudom Ustavnog suda Federacije BiH, broj: U-13/22 od 09.05.2023. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 42/23), članak 9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 19/22), proglašen je neustavnim. Radi se o članku kojim je dopunjen članak 116. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju kojim je propisana obustava isplate mirovine u slučaju sticanja statusa osiguranika u obveznom osiguranju. Naime, korisniku mirovine koji sukladno ovom zakonu stekne status osiguranika u obveznom osiguranju, izuzev osiguranika iz članka 12. toč. c), d), e) i f) ovog zakona, isplata mirovine se obustavlja, a najduže do navršenja 40 godina staža osiguranja, odnosno 65 godina života.

Brisanjem članka 116. izvršava se Presuda Ustavnog suda Federacije BiH, broj: U-13/22 od 09.05.2023. godine

Člankom 3. propisano je da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

IV - USKLAĐENOST SA ZAKONODAVSTVOM EVROPSKE UNIJE

U ovom segmentu ne postoji obveza usklađivanja sa zakonodavstvom Evropske unije.

V - FINACIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva iz Proračuna Federacije BiH za 2024. godinu.

Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 13/18, 90/21 i 19/22)

ČLANCI ZAKONA O MIROVINSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU KOJI SE BRIŠU ILI DOPUNJAVAJU

Članak 89.

(Odnos prava na obiteljsku mirovinu i obaveznog osiguranja)

Pravo na obiteljsku mirovinu obezbjeđuje se članu obitelji umrlog osiguranika, odnosno korisnika mirovine koji nije u obveznom osiguranju.

Članak 116.

(Obustava isplate u slučaju sticanja statusa osiguranika u obvezom osiguranju)

Korisniku mirovine koji sukladno ovom zakonu stekne status osiguranika u obveznom osiguranju, izuzev osiguranika iz članka 12. toč. c), d), e) i f) ovog zakona, isplata mirovine se obustavlja za period trajanja osiguranja, a najduže do navršenja 40 godina staža osiguranja, odnosno 65 godina života.